

Primula Duyarlılığına Bağlı Gelişen Mesleksel Allerjik Kontakt Dermatit

Occupational Allergic Contact Dermatitis Due to Primula Sensitivity: Case Report

Özge GÜNDÜZ^a

^aDermatoloji Polikliniği,
Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi,
Ankara

Geliş Tarihi/Received: 30.04.2012
Kabul Tarihi/Accepted: 19.11.2012

Yazışma Adresi/Correspondence:
Özge GÜNDÜZ
Ufuk Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Dermatoloji AD, Ankara,
TÜRKİYE/TURKEY
ozge Gunduz@ufuk.edu.tr

ÖZET Mesleksel kontakt dermatitlerin %20'sini allerjik kontakt dermatit (AKD) oluşturmaktadır. Primula obconica'da (onbir ay çiçeği) bulunan primine karşı duyarlanma sonucu oluşan primula dermatiti, çiçekçilerde mesleksel temasa bağlı olarak ortaya çıkabilir. Kollarında yaklaşık sekiz yıldır varolan, kaşıntılı döküntüler nedeniyle başvuran 34 yaşındaki kadın hastanın dermatolojik muayenesinde; bilateral önkollarda eritemli, sulantılı ve kurutlu plaklar ile, periorbital bölgelerde kserozis saptandı. On iki yıldır bir hipermarketin bahçe reyonunda satış danışmanı olarak çalışan hastaya uygulanan Avrupa Standart Yama Testi'nde nikel sülfat ve primine karşı (++) pozitif reaksiyon saptandı. Hastanın işyerindeki görevi düzenlenen rapor doğrultusunda allerjisi olduğu tespit edilen maddelerle temasının olmayacağı şekilde değiştirildikten sonra lezyonların tekrarlama sıklığının azaldığı öğrenildi. Sonuç olarak, bitki bakımıyla ilgilenen kişilerde primula dermatiti akla gelmeli ve primine bağlı AKD düşünülen olguların öyküsünde kişinin yaptığı iş ve hobileri detaylı olarak sorgulanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Dermatit, allerjik kontakt; primin; dermatit, mesleki

ABSTRACT Allergic contact dermatitis (ACD) constitutes almost 20% of occupational contact dermatitis. Primula dermatitis, occurs due to sensitization to primin which is found in Primula obconica and might be seen in florists during occupational exposure. Dermatological examination of a 34-year-old female patient, who presented with itchy rash for almost eight-year, revealed erythematous, oozing and crusted plaques located bilaterally on forearms, and xerosis around periorbital region. The patient was working as a sales consultant in the garden section of a department store for 12 years. The European standart patch test showed (++) positive reaction to nickel sulfate and primin. After the patient's job was changed according to health certificate so that she would not contact with the identified allergen, it was learned that incidence of recurrence of her lesions was reduced. In conclusion, primula dermatitis should be considered in people interested in nursing plants, and patients thought to have ACD due to primin sensitivity should be questioned thoroughly about their jobs and hobbies.

Key Words: Dermatitis, allergic contact; primin; dermatitis, occupational

Türkiye Klinikleri J Dermatol 2012;22(2):125-8

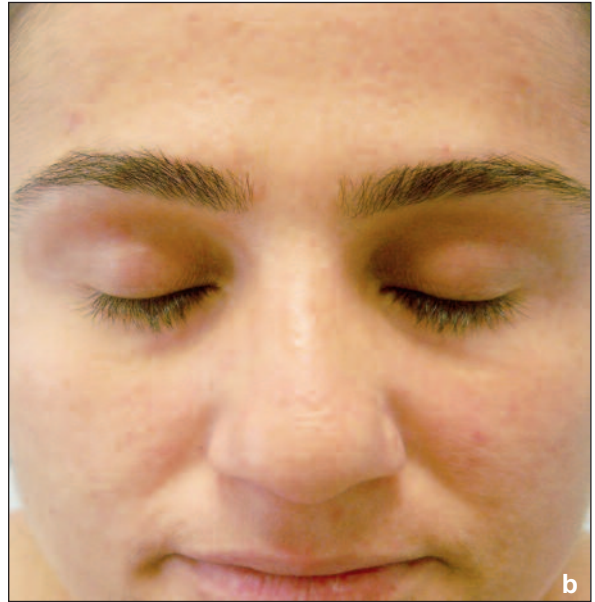
Kişinin uzun süre aralıklarla temas ettiği maddelere bağlı olarak deride ortaya çıkan; akut dönemde kaşıntı, eritem, vezikül ve büllerle; kronik dönemde likenifikasyonla karakterize dermatitlere; kontakt dermatit (KD) adı verilmektedir. KD'ler mesleksel dermatozların %90'ını oluşturmaktadır.¹ Mesleksel KD'lerin yaklaşık %80'ini iritan KD, kalanını ise allerjik KD (AKD) meydana getirir.^{2,3} Duyarlandırıcı maddelerin yatkın kişilerde geç tipte (Tip IV) aşırı duyarlılık reaksiyonu oluşturması sonucu

gelişen AKD'nin tanısında deri yama testi kullanılmaktadır.

Primula dermatiti özellikle çiçeklerle ilgilenen kişilerde ve çoğunlukla da kadınlarda görülen bir hastalıktır.⁴ *Primula obconica* (onbir ay çiçeği), Primulaceae familyasında (çuhaçiçeğigiller) yer alan, uzun çiçeklenme süresine sahip, güzel ve renkli çiçekleriyle oldukça popüler olan ev bitkilerindedir. Bitkinin içeriğindeki primin (2-methoxy-6-pentyl-1,4-benzoquinone) ana duyarlandırıcı maddedir ve Avrupa Standart Yama Testi (ASYT) serisinde yer almaktadır.⁵ Primula dermatiti çiçekçilerde mesleki karşılaşmaya bağlı olarak da ortaya çıkabilmektedir. Bu olgu sunumu ile bitkilerle uğraşan kişilerde görülen AKD'nin etiolojisinde yer alan primin duyarlılığının hatırlatılması amaçlanmıştır.

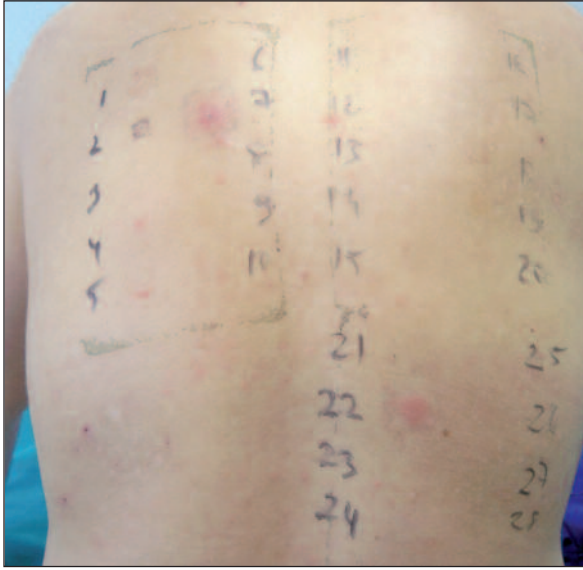
OLGU SUNUMU

Kollarında yedi-sekiz yıldır devam eden kaşıntılı döküntüler nedeniyle Dermatoloji polikliniğine başvuran 34 yaşında kadın hastanın şikâyetleri, önerilen topikal kortikosteroid ve sistemik antihistamin tedavisinden fayda görüyor ancak bırakınca tekrarlıyormuş. Hastanın 12 yıldır bir hipermarketin bahçe reyonunda satış danışmanı olarak çalışmakta olduğu ve şikâyetlerinin çalıştığı dönemlerde arttığı, izin dönemlerinde azaldığı öğrenildi. Hastanın yapılan dermatolojik muayenesinde her iki ön kolda bilateral yerleşim gösteren eritemli, sülantılı ve kurutlu plaklar ile, bilateral periorbital bölgede kserozis tespit edildi (Resim 1). Hastanın alınan deri biyopsisinin histopatolojik incelemesinde spongiotik dermatitle uyumlu bulgular izlendi ve allerjik kontakt dermatitle uyumlu olarak değerlendirildi. Hastaya uygulanan 28 maddelik ASYT 48, 72 ve 96. saatlerde Uluslararası Kontakt Dermatit Araştırma Grubu (ICDRG)'nun önerileri doğrultusunda değerlendirildi; nikel sülfat ve primine karşı (++) pozitif reaksiyon tespit edildi (Resim 2). Yama testi sonucuyla allerjen maruziyeti açısından yeniden değerlendirilen hastanın çalıştığı bahçe reyonunda onbir ay çiçeğinin de bulunduğu ve hastanın bu bitkilerin bakımını yaptığı öğrenildi. Hastanın allerjisi olduğu tespit edilen maddelerle temas etmeyeceği şekilde, bu mad-

RESİM 1: a. Bilateral önkolda yerleşen eritemli ekzematize plaklar; b. Bilateral periorbital bölgede kserozis.
(Renkli hali için Bkz. <http://dermatoloji.turkiyeklinikleri.com/>)

delerin bulunmadığı ortamlarda çalışmasına yönelik rapor düzenlendi. AKD tanısına yönelik topikal kortikosteroid ve antihistamin tedavisi ile allerjenler ve çapraz reaksiyonları hakkında hastaya bilgi verildi. Hastanın iki hafta sonraki kontrolünde lezyonlarının gerilediği görüldü. Takibinde çalıştığı iş ortamının değiştirilip allerjenle daha az karşılaşacağı ofis bölümünde çalışmaya başlaması sonrası lezyonların tekrarlama sıklığının azaldığı öğrenildi.

RESİM 2: Avrupa Standart Yama Testinde nikel sülfat (7) ve primine (22) karşı (++) pozitif reaksiyon.
(Renkli hali için Bkz. <http://dermatoloji.turkiyeklinikleri.com/>)

Bu makalede hastadan bilgilendirilmiş olur alınmıştır.

TARTIŞMA

Primin duyarlılığı ülkemizde KD tanısına yönelik yapılan yama testi sonuçlarının sunulduğu çalışmalarda %0,7-2 arasında bildirilmiştir.^{6,7} Avrupa'da ise primin içermeyen yeni *Primula obconica* türlerinin 2000 yılından itibaren satışının başlaması sonrası yapılan çalışmalarda primula dermatiti sıklığında azalma olduğu saptanmıştır.⁸ Zachariae ve ark.nın 1985-2004 yılları arasında ASYT uygulanan 13986 hastanın sonuçlarını karşılaştırdıkları çalışmalarında, 151 (%1) hastada primin duyarlılığı görülmüş, bunların 7 (%4,7)'sinde duyarlanma mesleksel karşılaşmaya bağlanmıştır. Yine aynı çalışmada 2000-2004 yılları arasında primin duyarlılığı sıklığı %0,5 olarak 1985-1989 yılları arasından (%1,7) anlamlı şekilde azalmış bulunmuştur.

Priminle temas en fazla onbir ay çiçeğinin solan çiçek ve yapraklarının temizlenmesi sırasında olur. Priminin en yüksek konsantrasyonda bulunduğu bölge çiçeği çevreleyen birleşmiş taç yapraklarının oluşturduğu kalıktır.⁹ Lezyonlar tipik olarak önkol ve ellerde çizgisel uzanan eritemli zeminde vezikül ve büller şeklinde görülür. Ancak indirekt temasla (örneğin; el sıkışma, kapı kolu) veya hava yolu bulaşla yüz gibi diğer açıkta kalan bölgelerde de lezyonlar (örneğin; göz kapağında ödem) izlenebilir. Primin duyarlılığı olan kişilerde özellikle gül ağacında bulunan diğer quinonlara karşı çapraz duyarlanma olabilir; hastalar çapraz reaksiyon verilen maddeler konusunda bilgilendirilmelidir.¹⁰

Hastanın şikâyetleri bahçe reyonunda bitkilerle uğraşmaya başladıktan sonra ortaya çıkmıştı ve kronik tekrarlayıcı dermatit kliniğindedi. Şikâyetlerinin iş yerinden uzaklaştığı izin dönemlerinde hafifliyor olması bitkilere bağlı bir dermatit olabileceğini düşündürmekteydi. Hem AKD tanısının konulması hem de etiyolojik ajanın belirlenerek hastanın bilgilendirilmesi ve bu sayede hastalığın önlenmesi açısından önemli olan yama testi uygulamasıyla hastada nikel sülfat ve primin duyarlılığı saptandı. Hastanın çalışma ortamının değiştirilip allerjenle temasının azaltılmasıyla lezyonların tekrarlama sıklığının azalması da karşılaşmanın iş yerinde yoğun olduğunu düşündürmektedir.

Sonuç olarak, bitkilere bağlı AKD sebepleri arasında onbir ay çiçeğinde bulunan primin duyarlılığı da yer almaktadır ve bitkilerle ilgilenen kişilerde primula dermatiti görülebileceği akılda tutulmalıdır. Bu nedenle bitkilere bağlı AKD düşünülen olgularda öyküde, kişinin yaptığı iş ve hobileri detaylı olarak sorgulanmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Cohen DE, Moore MM. Occupational skin disease. In: Rom WN, Markowitz SB, eds. Environmental and Occupational Medicine. 4th ed. Philadelphia: Lippincott, Williams and Wilkins; 2007. p.622-7.
2. Belsito DV. Occupational contact dermatitis: etiology, prevalence, and resultant impairment/disability. J Am Acad Dermatol 2005; 53(2):303-13.
3. Antezana M, Parker F. Occupational contact dermatitis. Immunol Allergy Clin North Am 2003;23(2):269-90, vii.
4. Zachariae C, Engkilde K, Johansen JD, Menné T. Primin in the European standard patch test series for 20 years. Contact Dermatitis 2007;56(6):344-6.
5. Boyvat A, Akyol A. [Contact sensitizers included in the standart patch test series]. Türkiye Klinikleri J Allergy-Asthma 2000; 2(3):156-67.
6. Ada S, Aşkın Ü, Güleç AT, Seçkin D. [Patch test results of 775 patients with allergic contact dermatitis]. Turkderm 2010;44(4):187-92.
7. Tunalı Ş, Acar A, Sarıcaoğlu H, Palalı Z, Tokgöz N. [Patch test results in 400 patients contact dermatitis]. Türkiye Klinikleri J Dermatol 1995;5(2):71-7.
8. Connolly M, Mc Cune J, Dauncey E, Lovell CR. Primula obconica--is contact allergy on the decline? Contact Dermatitis 2004;51(4): 167-71.
9. Christensen LP, Larsen E. Direct emission of the allergen primin from intact Primula obconica plants. Contact Dermatitis 2000;42(3):149-53.
10. Rietschel RL, Fowler JF. Allergic sensitization to plants. Fisher's Contact Dermatitis 6. 1st ed. Ontario: BC Decker; 2008. p.436-7.